

PRÍRUČKA UŽÍVATEĽA

Smernica 2005/36/ES

Všetko, čo potrebujete vedieť o uznávaní odbornej kvalifikácie

66 OTÁZOK

66 ODPOVEDÍ

Tento dokument bol vypracovaný na informačné účely. Komisia ani jej útvary nezodpovedajú za jeho obsah.

OBSAH

	<u>No. page</u>
ÚVOD	6
PRÁVO OBČANOV V EURÓPE	6
KDE SA DAJÚ NÁJŠŤ DODATOČNÉ INFORMÁCIE?	7
I. MÔŽU SA NA VÁS VZŤAHOVAŤ USTANOVENIA SMERNICE 2005/36/ES?	7
1) Chcete v inom členskom štáte pracovať alebo študovať?	8
2) Aké povolanie chcete vykonávať?	8
3) Akú štátnu príslušnosť máte?	8
4) Vzťahuje sa na vás daná smernica, ak ste štátnym príslušníkom tretej krajiny? ..	9
5) V ktorej krajine si chcete nechať uznať vašu odbornú kvalifikáciu?	10
6) V ktorej krajine ste získali vašu odbornú kvalifikáciu?	10
7) Ako zistiť, či ste vašu kvalifikáciu nadobudli v členskom štáte alebo v tretej krajine?	11
8) Uplatňuje sa daná smernica, ak ste navštevovali diaľkové štúdium alebo štúdium vo franšisingovom vzdelávacom zariadení?	11
9) Je povolanie, ktoré chcete v inom členskom štáte vykonávať, v danom štáte (hostiteľskom členskom štáte) regulované?	12
10) Ako postupovať, ak povolanie, ktoré chcete vykonávať, nie je v hostiteľskom členskom štáte regulované?	12
11) Je regulované povolanie, ktoré chcete vykonávať, skutočne totožné s tým, na ktoré máte kvalifikáciu?	13
12) Je povolanie, ktoré chcete vykonávať, alebo vzdelanie, ktoré vedie k tomuto povolaniu, vo vašom domovskom členskom štáte regulované?	13
II. KTORÉ PRAVIDLÁ SMERNICE 2005/36/ES SA UPLATŇUJÚ VO VAŠOM PRÍPADE?	14
13) Chcete v inom členskom štáte vykonávať ekonomickú činnosť dočasne, alebo sa tam chcete natrvalo usadiť?	14
A. DOČASNÉ POSKYTOVANIE SLUŽIEB.....	15
A.1 Všeobecné pravidlá.....	15
14) Aké podmienky musíte splniť, aby sa na vás vzťahoval systém poskytovania služieb?	15
15) Čo znamená byť „usadený v súlade so zákonom“?	15
16) Musíte podať vyhlásenie?	16
17) Ako zistiť, či musíte predložiť vyhlásenie a ak áno, ktorému orgánu?	17
18) Aké informácie musíte vo vyhlásení uviesť?	17

19)	Aké informácie sa nemôžu vyžadovať?	17
20)	Aké sprievodné doklady sa prípadne môžu požadovať k vyhláseniu?	17
21)	Môže príslušný orgán hostiteľského členského štátu vyžadovať, aby ste poskytli originály dokladov či overené kópie?	18
22)	Musia byť všetky doklady preložené a preklady overené?	19
A.2 Všeobecný systém		19
23)	Kedy môžete po podaní vášho vyhlásenia začať vykonávať činnosť?	19
A.3 Odchylný systém, ktorý sa uplatňuje v prípade, že vaše povolanie zahŕňa riziká z hľadiska verejného zdravia alebo bezpečnosti		20
24)	Je odpoveď na otázku č. 23 platná v každej situácii?	20
25)	Ktorých povolaní zahŕňajúcich riziká z hľadiska verejného zdravia alebo bezpečnosti sa to týka?	20
26)	Týka sa to sektorových povolaní?	20
27)	Robí sa toto overovanie pravidelne?	20
28)	Musíte za predpokladu overovania vašej kvalifikácie poskytnúť dodatočné informácie alebo doklady?	21
29)	Aké rozhodnutie môže príslušný orgán prijať?	21
30)	Aké dodatočné opatrenie vám môže príslušný orgán uložiť a v akom prípade?	22
31)	V akej lehote musí príslušný orgán prijať rozhodnutie?	22
32)	Ako postupovať, ak príslušný orgán nereaguje v predpísaných lehotách?	22
A.4 Pravidlá vykonávania		23
33)	Aké pravidlá musíte dodržiavať pri vykonávaní vašej činnosti?	23
34)	Od ktorých pravidiel ste oslobodení?	23
B. USADENIE		23
B.1 Spoločné body pre všetky povolania		23
35)	Kde zistíte, kam máte podať vašu žiadosť o uznanie?	23
36)	Aké doklady môže príslušný úrad členského štátu, v ktorom chcete pracovať, od vás požadovať?	24
36. a.	<i>Doklady týkajúce sa všetkých povolaní</i>	24
36. b.	<i>Doklady, ktoré sa týkajú len sektorových povolaní</i>	25
36. c.	<i>Doklady týkajúce sa povolaní v oblasti remeselníctva, priemyslu a obchodu ...</i>	25
36. d.	<i>Doklady týkajúce sa povolaní všeobecného systému</i>	26
37)	Môžete z vlastnej iniciatívy predložiť dodatočné dokumenty a je to vhodné? ...	26
38)	Môžu sa od vás vyžadovať originály dokumentov alebo overené kópie?	26
39)	Musia byť všetky dokumenty preložené?	27

40)	V akej lehote musí byť vaša žiadosť o uznanie vybavená?.....	27
41)	Aké sú vaše práva, ak je vám uznanie priznané?	27
B. 2 Sektorové povolania		28
42)	Ako prebieha preskúmanie vašej žiadosti?	28
43)	Aké podmienky musíte splniť, aby sa na vás vzťahovalo automatické uznanie?.....	28
-	Lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár a farmaceut.....	28
-	Pôrodná asistentka.....	28
-	Architekt.....	29
44)	Vzťahuje sa na vás automatické uznávanie, ak ste získali kvalifikáciu pred vstupom vašej krajiny do Európskej únie?.....	30
-	Lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár, pôrodná asistentka a farmaceut.....	30
-	Architekt.....	30
45)	Aký postup uznávania sa uplatňuje, ak sa vám nemôže priznať automatické uznanie?	31
B.3 Povolania v oblasti remeselníctva, priemyslu a obchodu		31
46)	Ako prebieha preskúmanie vašej žiadosti?	31
47)	Aké podmienky musíte splniť, aby sa na vás vzťahovalo automatické uznanie?.....	31
48)	Aký postup sa uplatňuje, ak sa vám nemôže priznať automatické uznanie?	32
B.4 Povolania, na ktoré sa vzťahuje všeobecný systém		32
49)	Ako prebieha preskúmanie vašej žiadosti?	32
50)	Aké rozhodnutie môže príslušný orgán prijať?.....	33
51)	Aké dodatočné požiadavky vám môže príslušný orgán uložiť?.....	34
52)	Ak sa vyžaduje stáž alebo skúška, vyberá medzi nimi samotný orgán?.....	34
53)	Ako sa pripraviť na skúšku spôsobilosti alebo na adaptačnú stáž?.....	35
54)	Musíte si nájsť adaptačnú stáž vy sám?	35
55)	Ako prebieha adaptačná stáž?	35
56)	Môžete byť v rámci adaptačnej stáže finančne ohodnotený?.....	35
57)	Čo je obsahom skúšky spôsobilosti?.....	35
58)	Koľko skúšok spôsobilosti sa musí ročne konať?.....	36
59)	Môžete sa skúšky spôsobilosti zúčastniť viackrát?.....	36
60)	V akej lehote po skúške spôsobilosti alebo adaptačnej stáži musí príslušný orgán prijať rozhodnutie?.....	36

III. FINANČNÉ NÁKLADY..... 36

61)	Môže sa od vás žiadať príspevok na náklady súvisiace so spracovaním vašej zložky?	36
62)	Môže sa od vás žiadať finančný príspevok za skúšku spôsobilosti alebo adaptačnú stáž?	36
IV. OPRAVNÉ PROSTRIEDKY		37
63)	Aké sú vaše práva v oblasti podania opravného prostriedku?	37
V. JAZYKOVÉ POŽIADAVKY		37
64)	Môže sa vyžadovať, aby ste ovládali jazyk hostiteľského členského štátu?	37
65)	Môže sa povinnosť zloženia jazykovej skúšky uložiť v každom prípade?	38
VI. NA KOHO SA OBRÁTIŤ V PRÍPADE PROBLÉMU?		38
66)	Kto vám môže pomôcť na vnútroštátnej úrovni?	38

ÚVOD

PRÁVO OBČANOV V EURÓPE

Právo občanov vykonávať ekonomickú činnosť v inom členskom štáte je základným právom uvedeným v zmluve. V rámci obmedzení daných pravidlami vnútorného trhu však každý členský štát môže slobodne právne podmieniť prístup k určitému povolaniu získaním konkrétnej odbornej kvalifikácie, ktorá zvyčajne býva odbornou kvalifikáciou získanou v danom štáte. Tento postup je na prekážku voľného pohybu odborníkov v Európskej únii, pretože osoba s kvalifikáciou na výkon rovnakého povolania v inom členskom štáte je držiteľom inej odbornej kvalifikácie, a síce tej, ktorú táto osoba nadobudla vo vlastnom členskom štáte.

Európske inštitúcie tak zaviedli pravidlá na zjednodušenie vzájomného uznávania odborných kvalifikácií medzi členskými štátmi. Na tento cieľ sa zameriava smernica 2005/36/ES zo 7. septembra 2005 o uznávaní odborných kvalifikácií. Hoci sa uznávanie zjednodušilo, z praktického hľadiska sa zatiaľ nenašlo jednotné riešenie pri uznávaní odborných kvalifikácií v Európskej únii. Smernica 2005/36/ES je k dispozícii na tejto internetovej adrese:

<http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2005:255:0022:0142:SK:PDF>

Doplnil ju kódex správania, ktorý schválil výbor koordinátorov na účely smernice 2005/36/ES (výbor zložený zo zástupcov členských štátov). V tomto kódexe sa vysvetľuje, aké sú dobré a zlé vnútroštátne administratívne postupy v oblasti uznávania odbornej kvalifikácie. Kódex je k dispozícii na tejto internetovej adrese:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_en.htm#docs

AKO POUŽÍVAŤ TÚTO PRÍRUČKU?

Zámerom tejto príručky je vysvetliť jednoducho v podobe otázok a odpovedí, aké sú vaše práva v prípade, že chcete získať uznanie vašej odbornej kvalifikácie v inom členskom štáte. Nájdete tu odpovede na 66 otázok podľa nasledujúcej štruktúry.

Najskôr si musíte overiť, či sa na vás v danom prípade vzťahujú pravidlá smernice 2005/36/ES. Pozrite si preto otázky a odpovede uvedené v **bode I** tejto príručky.

Ak sa na vás pravidlá smernice vzťahujú, mali by ste sa ďalej spýtať, či zamýšľate vykonávať vaše povolanie v inom členskom štáte natrvalo alebo dočasne tak, že budete do iného členského štátu iba dochádzať (**pozri otázku č. 13**). Pravidlá smernice nie sú pre tieto dva prípady rovnaké. Ak chcete vykonávať vaše povolanie v inom členskom štáte dočasne, pričom doňho budete dochádzať, musíte si pozrieť **bod II.A** tejto príručky. Ak chcete vykonávať vaše povolanie na území iného členského štátu natrvalo, musíte si pozrieť **bod II.B** tejto príručky.

Treba zdôrazniť, že pravidlá smernice nie sú rovnaké pre všetky vykonávané povolania. Rozlišujú sa tri veľké kategórie povolání, na ktoré sa vzťahujú odlišné systémy, a to:

- povolania, pre ktoré sa na európskej úrovni zosúladiť minimálne požiadavky na vzdelanie: lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár, pôrodná asistentka, farmaceut a architekt. V tejto príručke sa uvádzajú ako „sektorové povolania“;
- remeselné, priemyselné alebo obchodné povolania uvedené v prílohe IV k smernici 2005/36/ES;
- všetky ostatné povolania; v tejto príručke sa uvádzajú ako „povolania všeobecného systému“.

Je teda dôležité riadne si overiť, do ktorého systému patrí povolanie, na ktoré máte kvalifikáciu a ktoré chcete vykonávať v inom členskom štáte. Vysvetleniam k jednotlivým systémom, ktoré možno uplatniť, je venovaný celý **bod II** tejto príručky.

Informácie k praktickým záležitostiam ako finančné náklady, opravné prostriedky, jazykové znalosti a subjekty, na ktoré sa treba obrátiť v prípade problému, sa nachádzajú podľa poradia v bodoch **III, IV, V a VI** príručky.

KDE SA DAJÚ NÁJSŤ DODATOČNÉ INFORMÁCIE?

- 1) Dodatočné informácie (dostupné vo francúzštine, angličtine a nemčine) týkajúce sa smernice 2005/36/ES sa v zásade nachádzajú na internetovej stránke Európskej komisie na adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm
- 2) Členské štáty musia dodržiavať smernicu 2005/36/ES. Musia ju transponovať do ich vnútroštátnej legislatívy. Táto príručka však neposkytuje informácie o vnútroštátnych pravidlách na transponovanie smernice 2005/36/ES. Všetky užitočné informácie o postupe uznávania, a najmä o pravidlách platných na vnútroštátnej úrovni (požadované dokumenty, či je dané povolanie regulované alebo nie je, rozsah regulácie atď.) môžete získať na vnútroštátnych kontaktných miestach. Vnútroštátne kontaktné miesta sú vo všeobecnosti poverené poskytnúť vám všetky užitočné informácie v rámci uznania vašej kvalifikácie. Zoznam kontaktných miest sa nachádza na tejto internetovej adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/contactpoints/index.htm
- 3) V súvislosti so všetkými formálnymi náležitosťami, ktoré musíte vykonať v hostiteľskom členskom štáte, sa môžete obrátiť na miesto jednotného kontaktu zriadené na základe smernice 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu¹.

I. MÔŽU SA NA VÁS VZŤAHOVAŤ USTANOVENIA SMERNICE 2005/36/ES?

Nasledujúce otázky vám majú pomôcť určiť, či sa na vás vzťahujú alebo nie pravidlá smernice 2005/36/ES. Tieto pravidlá sa totiž uplatňujú, len ak sú splnené určité podmienky.

¹ Každý členský štát sám rozhodne, či bude používať tento nástroj, pokiaľ ide o zamestnancov a odborníkov v zdravotníckej oblasti (okrem veterinárov), keď sa na nich nevzťahuje smernica 2006/123/ES.

1) Chcete v inom členskom štáte pracovať alebo študovať?

Smernica 2005/36/ES sa zameriava len na odborníkov plne kvalifikovaných na výkon istého povolania v niektorom členskom štáte, ktorí si želajú vykonávať dané povolanie v inom členskom štáte.

Neuplatňuje sa na tých, ktorí chcú študovať v inom členskom štáte, ani na tých, ktorí v sa v niektorom členskom štáte začali odborne vzdelávať a chcú vo vzdelávaní pokračovať v inom členskom štáte. Títo sa môžu obrátiť na strediská (NARIC), ktoré sú príslušné poskytovať informácie o akademickom uznávaní diplomov.

<http://www.enic-naric.net/>

2) Aké povolanie chcete vykonávať?

Smernica 2005/36/ES sa neuplatňuje na povolania, na ktoré sa vzťahujú osobitné smernice, ako napríklad štatutárni audítori patriaci do rozsahu pôsobnosti smernice 2006/43/ES, sprostredkovatelia poistenia v pôsobnosti smernice 2002/92/ES, advokáti, ktorí chcú pracovať v inom členskom štáte na základe ich pôvodne nadobudnutého diplomu, na ktorých sa vzťahujú smernice 77/249/EHS a 98/5/ES.

V odvetví dopravy takisto existujú viaceré osobitné smernice.

Príklad: ste slovinský letecký kontrolór a chcete pracovať v Taliansku: uznanie vašej odbornej kvalifikácie patrí pod smernicu 2006/23/ES; ste český pilot lietadla a chcete pracovať v Poľsku: na váš prípad sa vzťahuje smernica 91/670/ES; viaceré povolania z odvetvia námornej dopravy patria pod smernice 2005/45/ES a 2008/106/ES.

Smernica 2005/36/ES sa teda uplatňuje na všetky povolania, na ktoré sa nevzťahuje niektorá osobitná smernica. Zoznam povolaní (nevyčerpávajúci), na ktoré sa vzťahuje smernica 2006/36/ES, nájdete pri nahliadnutí do databázy na tejto internetovej adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Ak si želáte viac informácií o povolaniach, na ktoré sa vzťahuje smernica 2005/36/ES, môžete sa takisto obrátiť na kontaktné miesto hostiteľského členského štátu: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Akú štátnu príslušnosť máte?

Smernica 2005/36/ES sa uplatňuje len na občanov 30 krajín: 27 členských štátov Európskej únie, ako aj troch ďalších štátov, a to Islandu, Nórska a Lichtenštajnska.

Jej ustanovenia sa uplatňujú na osoby, ktoré majú v čase predloženia žiadosti o uznanie štátnu príslušnosť jednej z uvedených 30 krajín, aj keď predtým mali inú štátnu príslušnosť. Uplatňuje sa rovnako na osoby s dvojakou štátnou príslušnosťou.

Môže sa teda uplatniť napríklad na argentínskeho štátneho príslušníka, ktorý má zároveň talianske štátne občianstvo.

Je potrebné zdôrazniť, že pre Švajčiarsko platia osobitné pravidlá v oblasti uznávania odbornej kvalifikácie.

4) Vzťahuje sa na vás daná smernica, ak ste štátnym príslušníkom tretej krajiny²?

Smernica sa uplatňuje aj na štátnych príslušníkov tretej krajiny, ktorí sú príbuznými občana Európskej únie, ktorí využívajú svoje právo na voľný pohyb v rámci Európskej únie³.

Príklad: Americký lekár s britským diplomom má za manželku britskú občianku. Manželia žijú v Spojenom kráľovstve a neskôr sa rozhodnú usadiť v Nemecku. V takom prípade sa uznanie britského diplomu amerického lekára z medicíny musí v Nemecku vykonať v súlade s pravidlami smernice 2005/36/ES.

Smernica sa uplatňuje aj na štátnych príslušníkov tretej krajiny s povolením na dlhodobý pobyt⁴. Práva osôb s povolením na dlhodobý pobyt sú predsa len obmedzenejšie ako práva rodinných príslušníkov občana EÚ. Smernica sa tak neuplatňuje v Spojenom kráľovstve, Írsku, Dánsku a vzťahuje sa len na trvalé usadenie sa. Neuplatňuje sa v prípade dočasného poskytovania služieb (pozri otázku č. 13).

Uplatňuje sa aj na štátnych príslušníkov tretích krajín, ktorí majú štatút utečenca v niektorom členskom štáte⁵. K utečencovi sa musí v členskom štáte, ktorý mu priznal tento štatút, pristupovať ako k jednému z jeho občanov. Ak má utečenec odbornú kvalifikáciu získanú v inom členskom štáte Európskej únie, členský štát, ktorý mu udelil štatút utečenca, musí túto odbornú kvalifikáciu uznať v súlade so smernicou 2005/36/ES.

Príklad: Irackému občanovi, ktorý je držiteľom holandského diplomu farmaceuta, a má štatút utečenca v Belgicku, sa jeho diplom musí v Belgicku uznať v súlade s

² Ide o krajiny, ktoré nepatria k 30 uvedeným krajinám, a s výnimkou Švajčiarska, pre ktoré sú platné osobitné pravidlá.

³ Smernica 2004/38/ES o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov (Ú. v. EÚ L 158, 30.4.2004).

⁴ Smernica 2003/109/ES o právnom postavení štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú osobami s dlhodobým pobytom (Ú. v. EÚ L 16, 23.1.2004).

⁵ Smernica 2004/83/ES o minimálnych ustanoveniach pre oprávnenie a postavenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva ako utečencov alebo osôb, ktoré inak potrebujú medzinárodnú ochranu, a obsah poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 304, 30.9.2004).

pravidlami smernice 2005/36/ES. Ak sa však rozhodne usadiť v Dánsku, pravidlá smernice 2005/36/ES sa na neho nebudú vzťahovať.

Od 19. júna 2011⁶ sa bude smernica vzťahovať aj na štátnych príslušníkov tretích krajín s ukončeným vysokoškolským vzdelaním, ktorí majú pracovnú ponuku (držitelia „modrej karty“), ale len pokiaľ ide o činnosti, ktoré budú vykonávať ako platený zamestnanec. Nebude sa však uplatňovať na Spojené kráľovstvo, Írsko ani Dánsko.

5) V ktorej krajine si chcete nechať uznať vašu odbornú kvalifikáciu?

Smernica 2005/36/ES sa uplatňuje v 30 štátoch uvedených v otázke č. 37.

Uplatňuje sa na osoby, ktoré chcú v inom členskom štáte vykonávať odbornú činnosť. Znamená to, že členský štát alebo štát, v ktorom chcete vykonávať vaše povolanie, nesmie byť štát, v ktorom ste nadobudli vašu kvalifikáciu. „Cezhraničný“ aspekt je tu nevyhnutný. Smernica sa teda neuplatňuje na situácie čisto v rámci danej krajiny.

Príklad: Smernica sa môže uplatniť na inžiniera s talianskou štátnou príslušnosťou a v Taliansku plne kvalifikovaného, ktorý chce vykonávať svoje povolanie v Španielsku; na rehabilitačného pracovníka s francúzskou štátnou príslušnosťou plne kvalifikovaného v Belgicku, ktorý chce pracovať ako rehabilitačný pracovník vo Francúzsku.

Neuplatňuje sa však na lekára s maďarskou štátnou príslušnosťou, ktorý získal kvalifikáciu v Maďarsku a chce vo svojom povolaní pôsobiť v Maďarsku.

6) V ktorej krajine ste získali vašu odbornú kvalifikáciu?

Smernica 2005/36/ES sa uplatňuje, ak ste vašu odbornú kvalifikáciu nadobudli v jednom z 30 štátov uvedených v otázke č. 3.

Ak ste odbornú kvalifikáciu nadobudli v niektorej tretej krajine⁸, smernica 2005/36/ES sa neuplatní na členský štát, na ktorý ste sa po prvýkrát v rámci Európskej únie obrátili so žiadosťou o uznanie vašej odbornej kvalifikácie („prvá žiadosť o uznanie“).

Príklad: Máte francúzske občianstvo a odbornú kvalifikáciu logopéda ste nadobudli v Kanade. Na „prvú“ žiadosť o uznanie tohto vzdelania v krajine Spoločenstva

⁶ Smernica 2009/50/ES o podmienkach vstupu a pobytu štátnych príslušníkov tretích krajín na účely vysokokvalifikovaného zamestnania (Ú. v. EÚ L 155, 18.6.2009).

⁷ Pre Švajčiarsko platia osobitné pravidlá.

⁸ Ide o iné krajiny, ako skôr uvedené, s výnimkou Švajčiarska, pre ktoré platia osobitné pravidlá.

(napríklad vo Francúzsku) sa nevzťahuje smernica 2005/36/ES, ale vnútroštátna legislatíva daného štátu.

Smernica 2005/36/ES sa uplatňuje až od druhej žiadosti o uznanie, ak sú na to splnené predpoklady.

Príklad: Po tom, čo ste vo Francúzsku získali uznanie vášho kanadského diplomu logopéda, chcete toto povolanie vykonávať v Belgicku.

7) Ako zistiť, či ste vašu kvalifikáciu nadobudli v členskom štáte alebo v tretej krajine⁹?

Kvalifikáciu v niektorom členskom štáte ste nadobudli vtedy, ak ju vydal príslušný orgán členského štátu a celé vaše odborné vzdelanie sa uskutočnilo v členskom štáte alebo ste ho prevažne získali v členskom štáte.

Príklad: Ak ste 5 rokov študovali za inžiniera a z toho 2 roky v Spojených štátoch a 3 v Dánsku, pričom doklad o vašej kvalifikácii vydal dánsky orgán, máte dánsku kvalifikáciu, teda kvalifikáciu členského štátu. Ak ste sa však vzdelávali 3 roky v Spojených štátoch a 2 roky v Dánsku, máte americký diplom, teda diplom tretej krajiny. No a ak ste absolvovali odbornú prípravu 3 roky v Dánsku a 2 roky v Spojených štátoch a váš diplom vydal americký orgán, máte rovnako americký diplom. (pozri zároveň otázku č. 6).

Táto argumentácia sa však neuplatňuje na povolania, pri ktorých sa minimálne požiadavky na vzdelanie zosúladiť na európskej úrovni (lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár, pôrodná asistentka, farmaceut). Keď pre tieto povolania niektorý členský štát vydá vnútroštátny diplom, ide vždy o diplom daného členského štátu, nezávisle od toho, ako dlho trvalo vzdelávanie v tretej krajine. Členský štát môže takýto vnútroštátny diplom vydať, iba ak sú splnené minimálne požiadavky na vzdelanie ustanovené v smernici.

8) Uplatňuje sa daná smernica, ak ste navštevovali diaľkové štúdium alebo štúdium vo franšízovom vzdelávacom zariadení?

Smernica 2005/36/ES nevyžaduje, aby ste vaše vzdelanie absolvovali v členskom štáte, v ktorom vám bol vydaný diplom. Mohli ste navštevovať diaľkové štúdium alebo štúdium vo franšízovom zariadení. Franšízové vzdelávacie zariadenie je zariadenie, ktoré uzavrelo zmluvu o franchisingu so vzdelávacou inštitúciou nachádzajúcou sa v inom členskom štáte. Na základe takejto zmluvy je vzdelanie poskytované vo franšízovom zariadení, ale ide o vzdelanie potvrdené vzdelávacou inštitúciou nachádzajúcou sa v inom členskom štáte a diplom vydá táto inštitúcia. Skutočne teda ide o diplom z iného členského štátu.

⁹ Ide o iné krajiny ako už uvedené, s výnimkou Švajčiarska, pre ktoré platia osobitné pravidlá.

Príklad: Viaceré britské univerzity uzavreli dohody o franchisingu s gréckymi vzdelávacími zariadeniami. Grécky občan, ktorý napríklad navštevuje v jednom z týchto franšízových zariadení inžinierske štúdium, sa po ukončení vzdelania a úspešnom zložení skúšok stane držiteľom diplomu inžiniera z britskej univerzity; pôjde tak o diplom iného členského štátu.

Ak sa má smernica uplatňovať na „franšízový diplom“, je potrebné, aby vzdelávanie poskytované vo franšízovom zariadení bolo formálne potvrdené inštitúciou, ktorá vydáva diplom. Zároveň je potrebné, aby bol „franšízový“ diplom rovnaký ako diplom, ktorý sa vydáva v prípade, že celé úplné vzdelávanie prebieha v členskom štáte, kde sa nachádza zariadenie, ktoré vydáva diplom. No a napokon musí „franšízový“ diplom umožňovať rovnaké právo na prístup k povolaniu v členskom štáte, v ktorom sa nachádza zariadenie, ktoré diplom vydáva.

9) Je povolanie, ktoré chcete v inom členskom štáte vykonávať, v danom štáte (hostiteľskom členskom štáte) regulované?

Smernica 2005/36/ES sa uplatňuje len na regulované povolania v hostiteľskom členskom štáte, to znamená na povolania, v súvislosti s ktorými zákon, právny predpis alebo správny postup v hostiteľskom členskom štáte podmieňuje prístup k nim alebo ich výkon nadobudnutím určitých stanovených odborných kvalifikácií. Smernica 2005/36/ES sa teda vo vašom prípade uplatňuje, len ak je povolanie, ktoré chcete vykonávať v hostiteľskom členskom štáte, v tomto štáte regulované.

Príklad: Vo Francúzsku sa v zákone ustanovuje, že povolanie lyžiarskeho inštruktora môžu na vnútroštátnom území vykonávať iba osoby so štátnym osvedčením lyžiarskeho inštruktora (Brevet d'état); Toto povolanie je teda vo Francúzsku regulované a v dôsledku toho sa smernica 2005/36/ES bude uplatňovať, ak chcete vo Francúzsku pracovať ako lyžiarsky inštruktor.

Aby ste zistili, či je dané povolanie v hostiteľskom členskom štáte regulované, môžete sa obrátiť na kontaktné miesto hostiteľského členského štátu:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf. Zoznam (informačný a nevyčerpávajúci) regulovaných povolanií, na ktoré sa vzťahuje smernica 2005/36/ES, nájdete na tejto internetovej adrese http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Je potrebné zdôrazniť, že povolania lekára, zdravotníka poskytujúceho všeobecnú starostlivosť, pôrodnej asistentky, farmaceuta, veterinára a zubného lekára sú regulované vo všetkých členských štátoch.

10) Ako postupovať, ak povolanie, ktoré chcete vykonávať, nie je v hostiteľskom členskom štáte regulované?

V takomto prípade je prístup k výkonu povolania voľný a nemusíte žiadať o uznanie vašich odborných kvalifikácií. V hostiteľskom členskom štáte môžete začať vykonávať vaše povolanie za rovnakých podmienok ako občania tohto členského

štátu. Nemusíte predkladať doklad o uznaní vydaný úradným orgánom. Hodnota, ktorú bude mať vaša kvalifikácia, bude v tomto prípade závisieť od situácie na pracovnom trhu a od správania daného trhu, nie od právnych predpisov.

Môže sa však stať, že vaše povolanie ako také nie je v hostiteľskom členskom štáte regulované, nedá sa však povedať, že sa dá voľne vykonávať. Je totiž možné, že vaše povolanie neexistuje ako nezávislé povolanie v hostiteľskom členskom štáte, pretože činnosti prináležiace k vášmu povolaniu vo vašom domovskom členskom štáte sú v hostiteľskom členskom štáte súčasťou iného povolania a sú preto vyhradené príslušným odborníkom. V takom prípade sa vám na vašu žiadosť môže umožniť čiastočný prístup k danému povolaniu s výnimkou prípadu, keď by výhradnosť činnosti bola oprávnená nutnými dôvodmi všeobecného záujmu a bola nevyhnutná a primeraná.

Príklad 1: Ste profesorom matematiky vo Francúzsku a chcete toto povolanie vykonávať v Nemecku; tam však musia profesori vyučovať dva odbory. Nemecké orgány vám v tomto prípade musia udeliť čiastočný prístup k povolaniu, teda povoliť vám vyučovať len matematiku.

Príklad 2: Absolvovali ste osobitné štúdium psychoterapeuta v niektorom členskom štáte a teraz chcete pracovať ako psychoterapeut v inom členskom štáte, v ktorom psychoterapia nie je samostatným povolaním, ale je súčasťou lekárstva a je vyhradená lekárom a psychiatrom. Nemôžete tam vykonávať vaše povolanie psychoterapeuta, pokiaľ sám nie ste lekár a psychiater.

11) Je regulované povolanie, ktoré chcete vykonávať, skutočne totožné s tým, na ktoré máte kvalifikáciu?

Smernica 2005/36/ES sa uplatňuje, len ak je regulované povolanie, ktoré chcete vykonávať v hostiteľskom členskom štáte, rovnaké ako povolanie, na ktoré ste plne kvalifikovaný vo vašom domovskom členskom štáte.

Príklady: Smernica 2005/36/ES sa neuplatňuje, ak ste plne kvalifikovaný na vykonávanie povolania realitného agenta v Španielsku a chcete vykonávať povolanie advokáta vo Francúzsku.

12) Je povolanie, ktoré chcete vykonávať, alebo vzdelanie, ktoré vedie k tomuto povolaniu, vo vašom domovskom členskom štáte regulované?

Povolani lekára, zdravotníka poskytujúceho všeobecnú starostlivosť, zubára, veterinára, pôrodnej asistentky a farmaceuta sa táto otázka netýka. Platí to aj pre povolania z odvetvia remeselníctva, obchodu a priemyslu uvedené v prílohe IV k smernici 2005/36/ES, ak sa na ne vzťahuje automatické uznanie v rámci systému usadenia (pozri otázku č. 47) a pre architektov, na ktorých sa vzťahuje automatické uznanie v rámci systému usadenia (pozri otázku č. 43).

Pokiaľ nie je v členskom štáte, v ktorom ste získali vašu kvalifikáciu, regulované ani povolanie, na ktoré máte kvalifikáciu, ani vzdelanie, ktoré k nemu viedlo, príslušný orgán hostiteľského členského štátu môže vyžadovať, aby ste dané povolanie predtým vykonávali aspoň dva roky v niektorom členskom štáte, ktorý toto povolanie nereguluje (definíciu regulovaného povolania pozri v otázke č. 9).

Vzdelanie je regulované, ak sú jeho úroveň a obsah stanovené alebo kontrolované členským štátom, v ktorom je poskytované. Definíciu regulovaného povolania pozri v otázke č. 9.

Aby ste zistili, či sú povolanie alebo vzdelanie regulované, môžete sa obrátiť na kontaktné miesto domovského členského štátu: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf Zoznam (informačný a nevyčerpávajúci) regulovaných povolaní, na ktoré sa vzťahuje smernica 2005/36/ES, nájdete na tejto internetovej adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

II. KTORÉ PRAVIDLÁ SMERNICE 2005/36/ES SA UPLATŇUJÚ VO VAŠOM PRÍPADE?

13) Chcete v inom členskom štáte vykonávať odbornú činnosť dočasne, alebo sa tam chcete natrvalo usadiť?

Podľa toho, či sa chcete v inom členskom štáte usadiť alebo sa tam chcete len dočasne pracovať, pričom do neho budete dochádzať, sa bude líšiť aj uplatniteľný systém.

Usadiť sa znamená, že v niektorom členskom štáte pobývate stabilne a dlhodobo.

Príklad: Belgický logopéd, ktorý odíde z Belgicka a otvorí si ambulanciu vo Francúzsku, sa usadí vo Francúzsku; Slovenský inžinier, ktorý sa na základe zmluvy na dobu neurčitú zamestná v českom podniku, sa usadí v Českej republike.

V takýchto prípadoch sa na vás vzťahujú pravidlá smernice 2005/36/ES uplatniteľné v súvislosti s usadením.

Pokiaľ ste však už v súlade so zákonom usadený v členskom štáte v zmysle smernice 2005/36/ES (pozri otázku č. 15) a ak chcete dočasne vykonávať vaše povolanie v inom členskom štáte, poskytujete v tom členskom štáte služby a v dôsledku toho sa na vás vzťahujú pravidlá smernice 2005/36/ES uplatniteľné v oblasti poskytovania služieb. Dočasný charakter tohto poskytovania sa posudzuje jednotlivo pre každý prípad.

Príklad: Španielsky veterinár, ktorý na tri mesiace zastupuje vo veterinárnej ambulancii v Portugalsku, poskytuje v Portugalsku služby; Estónsky lekár, ktorý chodí tri dni do mesiaca ošetrovať pacientov do Lotyšska, poskytuje v Lotyšsku služby; služby poskytuje aj španielsky profesionálny potápač, ktorý ide na štyri mesiace pracovať na ropnú základňu do Spojeného kráľovstva.

A. DOČASNÉ POSKYTOVANIE SLUŽIEB

Ak chcete vaše povolanie vykonávať v inom členskom štáte dočasne, pričom budete do tohto členského štátu dochádzať, vzťahujú sa na vás flexibilnejšie pravidlá, ako keď sa tam chcete natrvalo usadiť, aj tak však treba, aby ste splnili určité podmienky. Vo väčšine prípadov sa nemusíte podrobiť kontrole vašej kvalifikácie a môžete začať bezodkladne vykonávať vašu činnosť. Môže sa však od vás požadovať, aby ste orgánu hostiteľského štátu dodali určité informácie. Cieľom nasledujúcich otázok je ukázať, splnenie akých formalít sa od vás môže požadovať, a uviesť, aké sú vaše práva za predpokladu kontroly vašej kvalifikácie alebo nevykonania takejto kontroly.

A.1 Všeobecné pravidlá

14) Aké podmienky musíte splniť, aby sa na vás vzťahoval systém poskytovania služieb?

- Musíte byť v súlade so zákonom usadený v jednom z 27 členských štátov alebo v jednom z týchto 3 štátov: Nórsko, Island, Lichtenštajnsko.

Ak krajina, v ktorej ste usadený, nereguluje povolanie, na ktoré máte kvalifikáciu, ani vzdelanie vedúce k tomuto povolaniu (pozri otázky č. 9 až 12), hostiteľský členský štát môže vyžadovať, aby ste dané povolanie predtým vykonávali počas dvoch rokov v štáte usadenia. Nemôže sa to však od vás vyžadovať, ak ste architekt s právom na automatické uznanie (pozri otázku č. 43), alebo ak vykonávate povolanie v odvetví remeselníctva, obchodu alebo priemyslu uvedené v prílohe IV k smernici 2005/36/ES a ak spĺňate podmienky systému automatického uznania v rámci usadenia (pozri otázku č. 47).

- Fyzicky sa presuniete na územie hostiteľského členského štátu. Naopak, ak poskytujete služby v hostiteľskom členskom štáte bez toho, aby ste odišli z domovského členského štátu, uplatňuje sa smernica 2000/31/ES o elektronickom obchode alebo smernica 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu pre služby poskytované korešpondenčne alebo telefonicky a nie smernica 2005/36/ES o uznávaní odborných kvalifikácií.

15) Čo znamená byť „usadený v súlade so zákonom“?

Ste niekde usadený v súlade so zákonom, ak spĺňate všetky podmienky na výkon povolania v niektorom členskom štáte a nevzťahuje sa na vás nijaký zákaz, ani dočasný, výkonu tohto povolania. Môžete byť v súlade so zákonom usadený ako nezávislý pracovník alebo ako zamestnanec. Nie je nevyhnutné, aby ste v čase, keď zamýšľate poskytovať vaše služby, skutočne vykonávali dané povolanie.

Príklad 1: Ste francúzsky architekt zaregistrovaný v stavovskej organizácii; ste v súlade so zákonom usadený vo Francúzsku, hoci zatiaľ skutočne nevykonávate povolanie architekta vo Francúzsku. Ak však ešte nie ste zaregistrovaný, nie ste ani v súlade so zákonom usadený.

Príklad 2: Pracujete v Belgicku ako veterinárny lekár zamestnaný na veterinárnej klinike. Ste v Belgicku usadený v súlade so zákonom.

16) Musíte podať vyhlásenie?

Závisí to od vnútroštátnych predpisov.

Keď prvýkrát poskytujete služby na území iného členského štátu, tento členský štát od vás môže vyžadovať, aby ste ho o tom informovali prostredníctvom vyhlásenia. V žiadnom prípade nejde o žiadosť o povolenie vykonávať dané povolanie. V smernici sa neustanovuje povinnosť pre členské štáty vyžadovať takéto vyhlásenie; ide o možnosť, ktorú musia členské štáty uplatňovať v medziach smernice a zmluvy. Ak sa členský štát rozhodne vyžadovať takéto vyhlásenie, vyhlásenie bude platné jeden rok. Po uplynutí jedného roka, ak budete opäť chcieť poskytovať služby na území daného členského štátu, môže od vás vyžadovať, aby ste ho o tom opätovne informovali prostredníctvom ďalšieho vyhlásenia platného rovnako jeden rok. Možno teda budete musieť každoročne podávať vyhlásenie, ak budete chcieť v priebehu daného roka poskytovať služby na území dotknutého štátu.

Vyhlásenie musí byť v písomnej podobe, ale môžete ho odovzdať akokoľvek: obyčajným listom, doporučene, faxom, e-mailom, atď.

Toto vyhlásenie môžete podať kedykoľvek pred tým, ako prvýkrát začnete poskytovať služby. Hostiteľský členský štát nemôže vyžadovať, aby ste mu vyhlásenie odovzdali niekoľko mesiacov či dní pred začiatkom poskytovania služieb. Mali by ste však vedieť, že preskúmanie vášho vyhlásenia môže trvať 0 až 5 mesiacov, v závislosti od vašej situácie (pozri otázky č. 23 a 31). Môžete taktiež podať vyhlásenie s tým, že ešte neviete, kedy budete poskytovať služby v danom členskom štáte. Je to teda na vás, aby ste zvolili na podanie vyhlásenia pred prvým poskytnutím daných služieb najvhodnejší čas z hľadiska situácie, v akej sa nachádzate.

Príklad: Ste nemecký lyžiarsky inštruktor a chcete prvý raz vykonávať vaše povolanie v Rakúsku počas dvoch alebo troch týždňov cez nasledujúcu lyžiarsku sezónu, pričom zatiaľ neviete kedy a kde. Môžete podať vyhlásenie v júni či júli predchádzajúceho roka, aby ste si boli istý, v prípade, že by sa vaša kvalifikácia overovala, že budete môcť pôsobiť na rakúskom území v potrebnom čase. Ak ste však v predchádzajúcich rokoch už poskytovali služby na rakúskom území, vaša kvalifikácia sa teda už nebude

môcť overovať a vaše povolanie môžete vykonávať ihneď po zaslaní vyhlásenia; vyhlásenie tak môžete podať oveľa neskôr, napríklad v novembri či decembri, ba dokonca až deň pred začatím poskytovania služieb.

17) Ako zistiť, či musíte predložiť vyhlásenie a ak áno, ktorému orgánu?

Odpoveď získate na kontaktnom mieste hostiteľského členského štátu: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

Takisto však môžete vyhlásenie priamo podať na mieste jednotného kontaktu ustanovenom v smernici 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu¹⁰. Prostredníctvom uvedeného miesta môžete vykonať všetky kroky a formálne náležitosti potrebné na výkon vášho povolania v hostiteľskom členskom štáte i podať tam vyhlásenie. Miesto jednotného kontaktu sa v členských štátoch zriadi od 28. decembra 2009.

18) Aké informácie musíte vo vyhlásení uviesť?

Povinne musíte uviesť vaše priezvisko, meno, kontaktné údaje (adresu, telefónne číslo, e-mail, atď.), štátnu príslušnosť, povolanie, na ktoré máte kvalifikáciu v členskom štáte, v ktorom ste v súlade so zákonom usadený, a povolanie, ktoré chcete vykonávať v hostiteľskom členskom štáte.

Musíte poskytnúť aj údaje o ochrane, ktorou disponujete v oblasti profesijnej zodpovednosti. Napr.: názov poisťnej spoločnosti, číslo poisťnej zmluvy.

Aby sa spracovanie vašej žiadosti zjednodušilo, môžete takisto uviesť, či ide o prvé poskytovanie služieb na území daného členského štátu alebo o ročné obnovenie.

19) Aké informácie sa nemôžu vyžadovať?

Hostiteľský členský štát nemôže od vás v žiadnom prípade žiadať, aby ste vo vyhlásení uviedli miesto a/alebo dátum a/alebo dĺžku poskytovania služieb na jeho území, ani či do hostiteľského členského štátu sprevádzate nejakú skupinu zákazníkov a prípadný počet jej účastníkov. Nemôže od vás žiadať ani poskytnutie adresy v hostiteľskom členskom štáte.

20) Aké sprievodné doklady sa prípadne môžu požadovať k vyhláseniu?

¹⁰ Každý členský štát sám rozhodne, či bude používať tento nástroj, pokiaľ ide o zamestnancov a odborníkov v zdravotníckej oblasti (okrem veterinárov), keď sa na nich nevzťahuje smernica 2006/123/ES.

Hostiteľský členský štát môže vyžadovať, aby ste k vyhláseniu, ktoré podáte pred prvým poskytnutím služieb alebo pri zmene skutočností zakladajúcich sa na niektorom z daných dokumentov, pripojili tieto doklady:

- **doklad o vašej štátnej príslušnosti;**

- **doklad preukazujúci, že ste v súlade so zákonom usadený v niektorom členskom štáte a že sa na vás nevzťahuje nijaký, ani dočasný, zákaz vykonávať činnosť.**

Príklad dokladov osvedčujúcich usadenie v súlade so zákonom: Keď je povolanie v členskom štáte, v ktorom ste v súlade so zákonom usadený, regulované - osvedčenie príslušného orgánu, príslušnej stavovskej organizácie, kópia odbornej licencie. Keď povolanie nie je v členskom štáte, v ktorom ste v súlade so zákonom usadený, regulované – kópiu odbornej licencie, výpis z obchodného registra, potvrdenie profesiového združenia, potvrdenie zamestnávateľa spolu s výkazom zo sociálnej poisťovne alebo daňovým výkazom.

V doklade sa musí povinne a zreteľne uvádzať príslušné povolanie.

Ak sa z predloženého dokumentu nedá vyvodiť, či sa na vás vzťahuje prípadný trvalý alebo dočasný zákaz vykonávania povolania, je potrebné predložiť ďalší doklad potvrdzujúci neexistenciu takéhoto zákazu.

Príklad: výpis z registra trestov, potvrdenie od súdneho alebo policajného orgánu a pod.

- **Doklad o vašej odbornej kvalifikácii.**

Ide o kvalifikáciu, ktorá vám dáva nárok na vykonávanie povolania, ak je dané povolanie regulované v členskom štáte, v ktorom ste túto kvalifikáciu nadobudli, alebo jednoducho ide o doklad o vašej odbornej praxi. Ak povolanie nie je regulované, ide o kvalifikáciu, ktorou sa zavší vzdelanie, ktoré vás pripravilo na výkon daného povolania, alebo ak nemáte kvalifikáciu, ide o vašu odbornú prax (pozri ďalej).

- **Doklad, že ste príslušné povolanie vykonávali počas aspoň dvoch rokov za posledných desať rokov v prípade, že ani povolanie ani vzdelanie nie sú regulované v členskom štáte, v ktorom ste v súlade so zákonom usadený (pozri otázky č. 9 a 12).** Môžete to preukázať akýmkoľvek spôsobom: potvrdenie od zamestnávateľa, daňový výkaz, atď.

- **Doklad, že ste nikdy neboli trestne odsúdený, v prípade, že vykonávate povolanie v oblasti bezpečnosti** (napr. zamestnanec súkromnej bezpečnostnej služby) a ak to hostiteľský členský štát vyžaduje aj od vlastných štátnych príslušníkov.

21) Môže príslušný orgán hostiteľského členského štátu vyžadovať, aby ste poskytli originály dokladov či overené kópie?

Príslušný orgán hostiteľského členského štátu nemôže vyžadovať, aby ste mu odovzdali originály. Môže však požiadať o overené kópie základných dokladov, ku ktorým patrí odborná kvalifikácia, doklady o vašej odbornej praxi.

Ak nemôžete poskytnúť overenú kópiu jedného alebo viacerých uvedených dokumentov, musí ich pravosť overiť samotný príslušný orgán na príslušnom orgáne členského štátu, v ktorom ste v súlade so zákonom usadený.

22) Musia byť všetky doklady preložené a preklady overené?

Príslušný orgán hostiteľského členského štátu môže vyžadovať preklad dokladov, len ak je to skutočne nevyhnutné na vybavenie vašej zložky.

O overený preklad sa môže žiadať len pri základných dokladoch.

Príklad: odborná kvalifikácia, potvrdenia týkajúce sa odbornej praxe.

Ak ste lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, pôrodná asistentka, veterinár, farmaceut alebo architekt, ktorých kvalifikácia sa uvádza v prílohe V k smernici 2005/36/ES, nemôže sa od vás žiadať overený preklad vašej odbornej kvalifikácie, keďže to nie je nevyhnutné na vybavenie vašej žiadosti o uznanie. Príslušný orgán vlastne môže ľahko overiť, či názov vašej kvalifikácie zodpovedá názvu uvedenému v prílohe.

Orgán hostiteľského členského štátu nemôže vyžadovať ani overený preklad dokladov ako občiansky preukaz, pas, atď.

V každom prípade je na vás, aby ste si vybrali, či dáte preklady overiť príslušným orgánom vášho domovského členského štátu alebo hostiteľského členského štátu. Orgán hostiteľského členského štátu má každopádne povinnosť akceptovať preklady, ktoré overil príslušný orgán vášho domovského členského štátu.

A.2 Všeobecný systém

23) Kedy môžete po podaní vášho vyhlásenia začať vykonávať činnosť?

Môžete začať vykonávať činnosť na území hostiteľského členského štátu okamžite a nemusíte čakať, kým vám orgán hostiteľského členského štátu vydá súhlas (za predpokladu, že sa na vás nevzťahuje odchylný systém podľa bodu A.3 ďalej).

A.3 Odchylný systém, ktorý sa uplatňuje v prípade, že vaše povolanie zahŕňa riziká z hľadiska verejného zdravia alebo bezpečnosti

24) Je odpoveď na otázku č. 23 platná v každej situácii?

Ak chcete vykonávať povolanie, ktoré zahŕňa riziká z hľadiska verejného zdravia alebo bezpečnosti, orgán hostiteľského členského štátu môže pristúpiť ku kontrole vašej kvalifikácie, čo môže oddialiť vykonávanie vašej činnosti.

25) Ktorých povolaní zahŕňajúcich riziká z hľadiska verejného zdravia alebo bezpečnosti sa to týka?

Aby ste sa dozvedeli, ktoré povolania boli v danom členskom štáte zaradené medzi povolania zahŕňajúce riziko v oblasti verejného zdravia alebo bezpečnosti, môžete sa obrátiť na kontaktné miesto hostiteľského členského štátu:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

26) Týka sa to sektorových povolaní?

Členské štáty nemôžu uplatniť odchylný systém na lekárov, zdravotníkov poskytujúcich všeobecnú starostlivosť, zubných lekárov, veterinárov, pôrodné asistentky, farmaceutov a architektov, pokiaľ sa na nich vzťahuje automatické uznávanie v rámci systému usadenia (pozri otázky č. 42 až 45). Svoju činnosť môžu začať vykonávať okamžite (pozri bod A.2 otázku č. 23).

Príklad 1: Portugalský lekár s diplomom „Carta de Curso de licenciatura em medicina“ môže využiť automatické uznanie a netýka sa ho teda overovanie jeho kvalifikácie.

Príklad 2: Na architekta, ktorého kvalifikácia nie je završením vzdelania v súlade so smernicou 2005/36/ES, sa nevzťahuje automatické uznanie a v dôsledku toho sa ho môže týkať potreba overenia jeho kvalifikácie.

27) Robí sa toto overovanie pravidelne?

Nie, vašu kvalifikáciu je možné overiť, len keď prvýkrát prídete do hostiteľského členského štátu, aby ste tam poskytovali služby.

Príklad: Ste španielsky rehabilitačný pracovník a v roku 2002 ste pracovali štyri mesiace vo Francúzsku po tom, čo vám tam uznali vašu španielsku kvalifikáciu, a

teraz chcete opäť pracovať vo Francúzsku na dobu určitú: vašu kvalifikáciu nemožno overovať, pretože sa tak už stalo v roku 2002.

28) Musíte za predpokladu overovania vašej kvalifikácie poskytnúť dodatočné informácie a/alebo doklady?

Orgán poverený overením vašej kvalifikácie vás môže požiadať, aby ste o vašom vzdelaní poskytli tieto informácie: celkovú dĺžku štúdia, študované predmety a ich rozsah, pomer medzi teoretickou a praktickou výučbou. Uvedený orgán vás zároveň môže požiadať o informácie týkajúce sa vašej odbornej praxe, ďalšieho odborného vzdelávania, seminárov a iných foriem vzdelávania, ktoré ste prípadne absolvovali na dôvažok k vášmu pôvodnému vzdelaniu.

Je vo vašom záujme, aby ste ich poskytli, pretože to môže zjednodušiť overenie vašej kvalifikácie, a môžete sa tak vyhnúť dodatočným opatreniam (pozri otázku č. 30).

Ak uvedené informácie neposkytnete, tento orgán musí aj tak prijať rozhodnutie, ktoré však prijme na základe dostupných informácií.

29) Aké rozhodnutie môže príslušný orgán prijať?

Existuje viac možností.

- Príslušný orgán môže po preskúmaní vašej zložky rozhodnúť, že vašu kvalifikáciu nebude overovať.

Príklad: Príslušný orgán už preskúmal podobné kvalifikácie a domnieva sa, že držitelia takejto kvalifikácie nemôžu spôsobiť vážne škody na zdraví alebo bezpečnosti príjemcu danej služby.

Príslušný orgán môže po preskúmaní vašej zložky rozhodnúť, že skontroluje vašu kvalifikáciu a po tomto preskúmaní vám buď povolíť alebo zakázať poskytovanie služieb (*priklad: vo vašom členskom štáte usadenia máte zákaz pôsobenia*) alebo vám uložiť dodatočné opatrenia (pozri otázku č. 30).

Ak vám orgán uloží dodatočné opatrenia, konečné rozhodnutie orgánu o povolení vykonávania služby (v prípade úspechu pri skúške) alebo zákaze vykonávania služby (v prípade neúspechu) sa dozviete až po podrobení sa daným opatreniam.

Ak vykonávate povolanie v oblasti remeselníctva, obchodu alebo priemyslu a toto povolanie predstavuje riziko pre verejné zdravie alebo bezpečnosť, príslušný orgán môže overiť, či máte požadovaný počet rokov odbornej praxe na to, aby sa na vás mohlo vzťahovať automatické uznanie v rámci systému usadenia (pozri otázky č. 45 až 47). V danom prípade vám orgán musí povoliť poskytovať služby. Nie je možná žiadna ďalšia kontrola a nemôže sa vám uložiť žiadne dodatočné opatrenie.

30) Aké dodatočné opatrenie vám môže príslušný orgán uložiť a v akom prípade?

Príslušný orgán vám môže uložiť dodatočné opatrenia, ak existujú značné rozdiely medzi vašim vzdelaním a daným vzdelaním v hostiteľskom členskom štáte a ak tieto rozdiely môžu viesť k škodám na zdraví a bezpečnosti príjemcov služby.

Skôr ako vám orgán uloží dodatočné opatrenia, musí overiť, či vaša odborná prax, ďalšie vzdelávanie alebo doplnkové vzdelanie, ktoré ste prípadne absolvovali, nekompensujú tieto rozdiely. Pred prijatím rozhodnutia to však môže overiť iba v prípade, ak ste jej poskytli potrebný druh informácií.

Ak príslušný orgán nedisponoval týmito informáciami v čase, keď prijímal rozhodnutie o dodatočných opatreniach, musí vám dať najskôr príležitosť preukázať, že ste nadobudli chýbajúce znalosti prostredníctvom tejto odbornej praxe, ďalšieho vzdelávania alebo doplnkového vzdelania.

Ak to nemôžete preukázať týmto spôsobom, príslušný orgán vám teda bude môcť uložiť povinnosť vykonať skúšku spôsobilosti alebo veľmi krátkodobú stáž.

V prípade ich neúspešného absolvovania musíte dostať možnosť opätovne podstúpiť skúšku alebo vykonať novú stáž.

31) V akej lehote musí príslušný orgán prijať rozhodnutie?

Rozhodnutie o povolení poskytovať služby alebo o zákaze či uložení dodatočných opatrení sa v najlepšom prípade prijme mesiac po doručení vyhlásenia a pripojených dokladov (ak sa pri preskúmaní vašej zložky neobjavia žiadne problémy) a v najhoršom prípade štyri mesiace po doručení vyhlásenia a pripojených dokladov (ak sa pri preskúmaní vašej zložky objavia ťažkosti).

Ak príslušný orgán rozhodne, že vám uloží dodatočné opatrenia, dozviete sa jeho konečné rozhodnutie až po vykonaní týchto opatrení a lehota bude teda dlhšia. Dodatočné opatrenia sa musia pripraviť do mesiaca po rozhodnutí o ich uložení.

V dôsledku toho, ak musíte podstúpiť dodatočné opatrenia a úspešne ich splníte, môžete vykonávať povolanie v najlepšom prípade dva mesiace po doručení vyhlásenia a pripojených dokladov (ak sa pri preskúmaní vašej zložky neobjavia žiadne problémy) a v najhoršom prípade päť mesiacov po doručení vyhlásenia a pripojených dokladov (ak sa pri preskúmaní vašej zložky objavia ťažkosti).

Podrobnejšie informácie o lehotách nájdete v Kódexe správania (najmä v jeho bode 8): http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/future_fr.htm#docs

32) Ako postupovať, ak príslušný orgán nereaguje v predpísaných lehotách?

Ak spĺňate podmienky toho, aby sa na vás vzťahovali pravidlá smernice v oblasti voľného poskytovania služieb (pozri otázku č. 14) a príslušný orgán nereaguje v predpísaných lehotách, môžete po ich uplynutí začať poskytovať služby na území hostiteľského členského štátu.

A.4 Pravidlá vykonávania

33) Aké pravidlá musíte dodržiavať pri vykonávaní vašej činnosti?

Musíte dodržiavať pravidlá konania odborného charakteru, ktoré priamo súvisia s odbornou kvalifikáciou platnou v hostiteľskom členskom štáte: napríklad používanie titulov, pravidlá týkajúce sa profesionálneho pochybenia, disciplinárne opatrenia uplatniteľné v tejto oblasti, atď.

34) Od ktorých pravidiel ste oslobodení?

Ide o tieto pravidlá:

- povolenie a zápis do stavovskej organizácie alebo pridruženie k stavovskej organizácii; môže sa však predpokladať dočasný alebo formálny zápis, pokiaľ to neoneskorí alebo nest'azí vaše pôsobenie. Nie je vašou povinnosťou postarať sa o tento zápis, ktorý v prípade potreby musia zabezpečiť príslušné orgány hostiteľského členského štátu;

- zaregistrovanie do sociálnej poisťovne: musíte ju však vopred oboznámiť s vašim pôsobením, alebo v urgentnom prípade aj dodatočne.

B. USADENIE

Keď sa usadíte v inom členskom štáte, aby ste tam vykonávali regulované povolanie, vaša kvalifikácia sa bude overovať. Budete teda musieť splniť určité formálne náležitosti a dodržať istý postup. Cieľom otázok, ktoré nasledujú, je vysvetliť o aké formality ide a aké sú vaše práva v rámci postupu uznania.

B.1 Spoločné body pre všetky povolania

35) Kde zistíte, kam máte podať vašu žiadosť o uznanie?

Na kontaktnom mieste
(http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-

[points_en.pdf](#)) vám poradia, kam máte podať vašu žiadosť o uznanie, a oboznámia vás s postupom, ktorým treba prejsť.

Takisto však môžete žiadosť o uznanie podať priamo na mieste jednotného kontaktu ustanovenom v smernici 2006/123/ES o službách na vnútornom trhu¹¹. Prostredníctvom uvedeného miesta môžete vykonať všetky kroky a formálne náležitosti potrebné na výkon vášho povolania v hostiteľskom členskom štáte i podať tam žiadosť o uznanie. Miesto jednotného kontaktu sa v členských štátoch zriadi od 28. decembra 2009.

36) Aké doklady môže príslušný úrad členského štátu, v ktorom chcete pracovať, od vás požadovať?

36. a. Doklady týkajúce sa všetkých povolaní

Príslušný orgán členského štátu, v ktorom chcete vykonávať odbornú činnosť, môže žiadať, aby ste predložili tieto doklady:

- **doklad o vašej štátnej príslušnosti**, napríklad kópia občianskeho preukazu;

- **dôkaz, že máte osvedčenie o odbornej spôsobilosti alebo doklad o dosiahnutom vzdelaní**, ktoré pripravuje na dané povolanie alebo oprávňuje na prístup k danému povolaniu (napríklad kópia osvedčenia alebo diplomu); nemôže sa to však od vás požadovať v prípade, ak spĺňate požadované podmienky na automatické uznanie zakladajúce sa len na odbornej praxi (pozri otázky č. 47 až 49);

- **doklad o vašej odbornej praxi**, ak ste kvalifikáciu nadobudli v tretej krajine a nejaký iný členský štát už vašu kvalifikáciu uznal; príslušný orgán členského štátu, v ktorom chcete vykonávať odbornú činnosť, môže v takom prípade vyžadovať potvrdenie vydané členským štátom, ktorý uznal vašu kvalifikáciu, osvedčujúce, že ste dané povolanie skutočne vykonávali na jeho území počas aspoň troch rokov (pozri otázku č. 6).

- Ak sa to vyžaduje rovnako aj od štátnych príslušníkov, orgán môže požiadať aj o:

• **doklad o vašej dobrej povesti, bezúhonnosti alebo neexistencii majetkového úpadku**, alebo o tom, že vám nebol pozastavený alebo zakázaný výkon daného povolania z dôvodu závažnej profesionálnej chyby alebo trestného činu;

• **potvrdenie o zdravotnej spôsobilosti** vydané príslušným subjektom, ktorým môže byť aj nezmluvný lekár (všeobecný lekár alebo špecialista v závislosti od typu potvrdenia);

- **doklad o vašej finančnej spôsobilosti a o vašom poistnom krytí**.

¹¹ Každý členský štát sám rozhodne, či bude používať tento nástroj, pokiaľ ide o zamestnancov a odborníkov v zdravotníckej oblasti (okrem veterinárov), keď sa na nich nevzťahuje smernica 2006/123/ES.

36.b. Doklady, ktoré sa týkajú len sektorových povolání

Príslušný orgán členského štátu, v ktorom chcete vykonávať odbornú činnosť, môže vyžadovať:

- **tzv. potvrdenie „súladu“**: ide o potvrdenie, ktoré vydá domovský členský štát, osvedčujúce, že vaša kvalifikácia skutočne zodpovedá tej, ktorá sa uvádza v smernici;
- **potvrdenie o zmene názvu** (okrem architektov): za predpokladu, že názov vašej kvalifikácie, ktorá spĺňa minimálne nároky na vzdelanie, nezodpovedá názvu uvedenému v príslušnej prílohe k smernici;
- **potvrdenie o odbornej praxi v trvaní najmenej jedného roka**, ak ste pôrodná asistentka a absolvovali ste vzdelanie zdravotníka zodpovedného za všeobecnú starostlivosť a následne 18-mesačné štúdium pôrodnej asistentky, alebo **potvrdenie o odbornej praxi v trvaní najmenej dvoch rokov**, ak ste absolvovali aspoň trojročné vzdelanie pôrodnej asistentky, ku ktorému nie je prístup podmienený na základe diplomu, certifikátu alebo iných titulov umožňujúcich prijatie na univerzitu alebo vysokoškolské zariadenie;
- **potvrdenie domovského členského štátu o tom, že daného povolanie bolo vykonávané skutočne a v súlade so zákonom (vo všeobecnosti aspoň tri roky nepretržite počas posledných piatich rokov pred vydaním povolenia)**:
 - ak ste lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, pôrodná asistentka alebo farmaceut, a kvalifikáciu ste nadobudli pred referenčným dátumom stanoveným v prílohe V k smernici, a vaša kvalifikácia nespĺňa minimálne požiadavky na vzdelanie, a takisto aj v iných osobitných situáciách ustanovených v smernici (napríklad doklady o vzdelaní nadobudnuté v bývalej Juhoslávii alebo doklady o lekárskom stomatologickom vzdelaní nadobudnuté v určitých členských štátoch s cieľom uznania za zubného lekára).
 - Ak ste architekt a nemáte kvalifikáciu uvedenú v prílohe V alebo prílohe VI, a takisto aj v iných osobitných situáciách ustanovených v smernici (napríklad tituly vzdelania nadobudnuté v bývalej Juhoslávii); v určitých prípadoch bude potrebné v potvrdení uviesť, že ste mali v domovskom členskom štáte právo nosiť odborný titul architekta už pred dátumom uvedeným v smernici v závislosti od daného členského štátu.

36.c. Doklady týkajúce sa povolání v oblasti remeselníctva, priemyslu a obchodu

Príslušný orgán členského štátu, v ktorom chcete vykonávať odbornú činnosť, môže vyžadovať:

- osvedčenie vydané príslušným subjektom v domovskom členskom štáte s uvedením druhu a trvania vykonávanej činnosti;

- v určitých prípadoch sa od vás môže žiadať aj **doklad o vzdelaní**.

36.d. Doklady týkajúce sa povolání všeobecného systému

Príslušný orgán členského štátu, v ktorom chcete vykonávať odbornú činnosť, môže vyžadovať:

- **doklad o tom, že máte v príslušnom povolaní aspoň dvojročnú odbornú prax:** tento doklad sa môže vyžadovať v prípade, že povolanie ani vzdelanie nie sú vo vašom domovskom členskom štáte regulované, ale povolanie je regulované v hostiteľskom členskom štáte (pozri otázky č. 9 a 12), zohľadniť sa musia všetky doklady; nemáte teda povinnosť poskytnúť potvrdenie vydané príslušným orgánom; hostiteľský členský štát musí akceptovať napríklad výplatné pásky alebo osvedčenie od zamestnávateľa; podstatné napriek tomu zostáva, aby daný doklad jasne poukazoval na vašu odbornú činnosť;

- **informácie o vašom vzdelaní**, ale len v rozsahu nevyhnutnom na určenie existencie prípadných značných rozdielov s požadovaným vnútroštátnym vzdelaním; vo všeobecnosti postačí, ak poskytnete tieto informácie: celkovú dĺžku štúdia, študované predmety a ich rozsah, pomer medzi teoretickou a praktickou výučbou.

37) Môžete z vlastnej iniciatívy predložiť dodatočné dokumenty a je to vhodné?

Ak vaše povolanie patrí do všeobecného systému, je vo vašom záujme, aby ste príslušnému orgánu poskytli čo najviac informácií v týchto oblastiach: odborná prax, ďalšie odborné vzdelávanie, semináre a ostatné formy vzdelávania, ktoré ste absolvovali na dôvažok k vášmu pôvodnému vzdelaniu. Môže to napomôcť uznanie vašej kvalifikácie, a najmä umožniť vyhnúť sa (úplne či čiastočne) povinnosti podstúpiť pred uznaním vašej kvalifikácie skúšku spôsobilosti alebo absolvovať adaptačnú stáž (pozri otázky č. 51 a 52).

Ak uvedené informácie neposkytnete, tento orgán musí aj tak prijať rozhodnutie, ktoré však prijme na základe dostupných informácií.

38) Môžu sa od vás vyžadovať originály dokumentov alebo overené kópie?

Príslušný orgán hostiteľského členského štátu nemôže vyžadovať, aby ste mu odovzdali originály. Môže však požiadať o overené kópie základných dokladov, ku ktorým patrí odborná kvalifikácia, doklady o vašej odbornej praxi.

Ak nemôžete poskytnúť overenú kópiu jedného alebo viacerých uvedených dokumentov, musí ich pravosť overiť samotný príslušný orgán na príslušnom orgáne členského štátu, v ktorom ste v súlade so zákonom usadený.

39) Musia byť všetky dokumenty preložené?

Príslušný orgán hostiteľského členského štátu môže vyžadovať preklad dokladov, len ak je to skutočne nevyhnutné na vybavenie vašej žiadosti o uznanie,

O overený preklad sa môže žiadať len pri základných dokladoch.

Príklad: odborná kvalifikácia, potvrdenia týkajúce sa odbornej praxe.

Ak ste lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, pôrodná asistentka, veterinár, farmaceut alebo architekt, ktorých kvalifikácia sa uvádza v prílohe V k smernici 2005/36/ES, nemôže sa od vás žiadať overený preklad vašej odbornej kvalifikácie, keďže to nie je nevyhnutné na vybavenie vašej žiadosti o uznanie. Príslušný orgán vlastne môže ľahko overiť, či názov vašej kvalifikácie zodpovedá názvu uvedenému v prílohe.

Orgán hostiteľského členského štátu nemôže vyžadovať ani overený preklad dokladov ako občiansky preukaz, pas, atď.

V každom prípade je na vás, aby ste si vybrali, či dáte preklady overiť príslušným orgánom vášho domovského členského štátu alebo hostiteľského členského štátu. Orgán hostiteľského členského štátu má každopádne povinnosť akceptovať preklady, ktoré overil príslušný orgán vášho domovského členského štátu.

40) V akej lehote musí byť vaša žiadosť o uznanie vybavená?

Príslušný orgán hostiteľského členského štátu najskôr potvrdí prijatie vašej zložky do jedného mesiaca od jej doručenia a prípadne vás informuje o chýbajúcich dokladoch.

Príslušný orgán musí prijať riadne odôvodnené rozhodnutie v čo najkratšom čase od predloženia vašej kompletnej zložky, najneskôr však tri mesiace pre prípady patriace do systému automatického uznania (pozri otázky č. 42 až 45), štyri mesiace pre prípady patriace do všeobecného systému uznávania diplomov (pozri otázky č. 49 až 60) a systému automatického uznávania odbornej praxe (pozri otázky č. 46 až 48). V prípade nedodržania lehoty pozri otázku č. 63.

41) Aké sú vaše práva, ak je vám uznanie priznané?

Uznanie vám dáva právo vykonávať dané povolanie. Môžete teda začať vykonávať povolanie za rovnakých podmienok ako sú tie, ktoré sa uplatňujú na štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu. V hostiteľskom členskom štáte sa na vás budú vzťahovať rovnaké pravidlá (legislatívne, administratívne a etické), ako na štátnych príslušníkov hostiteľského členského štátu. Budete musieť predovšetkým dodržiavať rozsah činnosti povolania v hostiteľskom členskom štáte. V prípade výkonu povolania na zamestnaneckej báze máte právo uchádzať sa o miesta ponúkané v hostiteľskom členskom štáte a zúčastňovať sa v danej krajine výberových konaní pre

personál (pohovory, preskúmanie kandidatúry, konkurzy) rovnako ako držiteľia vnútroštátnych diplomov.

B. 2 Sektorové povolania

Id o povolania, pre ktoré sa v rámci Spoločenstva zosúladiť minimálne požiadavky na vzdelanie: lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár, pôrodná asistentka, farmaceut alebo architekt.

42) Ako prebieha preskúmanie vašej žiadosti?

Na vašu kvalifikáciu sa v zásade vťahuje systém automatického uznávania diplomov (pozri otázky č. 43 a 44). Znamená to, že príslušný orgán hostiteľského členského štátu nemôže teda overovať vašu kvalifikáciu a nemôže od vás žiadať doklad s presným uvedením obsahu absolvovaného vzdelania.

Ak ste kvalifikáciu nadobudli v niektorej tretej krajine mimo Únie, no túto kvalifikáciu však už raz uznal niektorý členský štát a tento členský štát zároveň potvrdil, že ste dané povolanie vykonávali na jeho území počas aspoň troch rokov, uznanie vašej kvalifikácie nie je automatické, ale dochádza k nemu na základe všeobecného systému uznávania diplomov (pozri otázky č. 45 a č. 49 až 60).

43) Aké podmienky musíte splniť, aby sa na vás vzťahovalo automatické uznanie?

- **Lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár a farmaceut**

Musíte mať kvalifikáciu, ktorá sa pre príslušný členský štát uvádza v prílohe V k smernici 2005/36/ES (teda názov vzdelania a prípadne jeho sprievodný certifikát). Táto kvalifikácia musí byť zavŕšením dosiahnutého vzdelania zodpovedajúceho minimálnym požiadavkám na vzdelanie ustanoveným v smernici 2005/36/ES. Za normálnych okolností je tomu tak, ak vaše vzdelávanie začalo po referenčnom dátume uvedenom v prílohe V k smernici pre danú kvalifikáciu a pre daný členský štát.

Príklad: Ste taliansky lekár s diplomom „Attestato di formazione specifica in medicina generale“ a tento diplom ste získali po 31. decembri 1994 (pozri prílohu V bod 5.1.4); Tento titul je výsledkom vzdelania v súlade so smernicou, a preto sa na vás vzťahuje automatické uznanie.

- **Pôrodná asistentka**

Musíte mať kvalifikáciu, ktorá sa pre príslušný členský štát uvádza v prílohe V k smernici 2005/36/ES (to znamená doklad o vzdelaní a prípadne sprievodný certifikát k nemu). Táto kvalifikácia musí byť završením vzdelania zodpovedajúceho minimálnym požiadavkám na vzdelávanie ustanoveným smernicou 2005/36/ES. Obvykle ide o tento prípad, pokiaľ vaše vzdelávanie začalo po referenčnom dátume uvedenom v prílohe V k smernici pre kvalifikáciu príslušného členského štátu..

Automatické uznanie sa na vás bude vzťahovať v závislosti od druhu vzdelania, ktoré ste absolvovali.

Ak ste teda absolvovali denné vzdelanie pôrodnej asistentky trvajúce aspoň dva roky či 3600 hodín, ku ktorému je prístup podmienený získaním dokladu o dosiahnutej kvalifikácii zdravotníka poskytujúceho všeobecné služby, vzťahuje sa na vás automatické uznanie.

Naopak, ak ste absolvovali vzdelanie zdravotníka zodpovedného za všeobecnú starostlivosť a následne 18-mesačné vzdelanie pôrodnej asistentky, vzťahuje sa na vás automatické uznanie, iba ak ste povolanie vykonávali počas aspoň jedného roka.

No a ak ste absolvovali aspoň trojročné štúdium pôrodnej asistentky, ku ktorému nie je prístup podmienený vlastníctvom diplomu, certifikátu alebo iných dokladov umožňujúcich vstup na univerzitu alebo vysokoškolské zariadenie, automatické uznanie sa na vás vzťahuje iba v prípade, ak ste povolanie vykonávali aspoň dva roky.

- **Architekt**

Automatické uznanie sa na vás bude vzťahovať v závislosti od druhu vzdelania, ktoré ste absolvovali.

Aby sa na vás mohlo vzťahovať automatické uznanie, musíte mať kvalifikáciu, ktorá sa pre príslušne členský štát uvádza v prílohe V k smernici 2005/36/ES (teda názov vzdelania a prípadný jeho sprievodný certifikát). Táto kvalifikácia musí byť završením dosiahnutého vzdelania zodpovedajúceho minimálnym požiadavkám na vzdelanie ustanoveným v smernici 2005/36/ES. Za normálnych okolností je tomu tak, ak vaše vzdelávanie začalo najskôr počas referenčného akademického roka uvedeného v prílohe V k smernici pre danú kvalifikáciu a pre daný členský štát.

Príklad: Ak ste španielsky architekt s titulom „Título oficial de arquitecto“ nadobudnutom na „Universidad Europea de Madrid“, pričom ste začali študovať najskôr v akademickom roku 1998/1999 (pozri prílohu V bod 5.1.7), vzťahuje sa na vás možnosť automatického uznania.

Naopak, ak ste taliansky architekt s diplomom „Laurea specialistica in architettura“ nadobudnutom na „Politecnico di Bari“ a študovať ste začali najskôr v akademickom roku 1999/2000, pričom ste zatiaľ nezískali „Diploma di abilitazione all'esercizio indipendente della professione“, ktorý sa v Taliansku vyžaduje spolu s uvedeným diplomom (pozri prílohu V bod 5.1.7), automatické uznanie sa na vás nevzťahuje.

44) Vzt'ahuje sa na vás automatické uznávanie, ak ste získali kvalifikáciu pred vstupom vašej krajiny do Európskej únie?

- **Lekár, zdravotník poskytujúci všeobecnú starostlivosť, zubný lekár, veterinárny lekár, pôrodná asistentka a farmaceut**

Ak je vaša kvalifikácia zavŕšením štúdia, ktoré ste začali pred referenčným dátumom uvedeným v prílohe V k smernici pre príslušnú kvalifikáciu a príslušný členský štát (*napríklad 1. máj 2004 pre českého zdravotníka poskytujúceho všeobecnú starostlivosť – príloha V bod 5.2.2 atď.*), a ak táto kvalifikácia nezodpovedá minimálnym požiadavkám na vzdelanie, bude sa na vás vzťahovať automatické uznanie v prípade, že môžete preukázať prostredníctvom potvrdenia z domovského členského štátu, že ste príslušné povolanie skutočne a prípustným spôsobom vykonávali nepretržite aspoň tri roky počas piatich rokov, ktoré predchádzali vydaniu potvrdenia. Rovnako, ak sa vašej kvalifikácie týka niektoré z ustanovení smernice pre nadobudnuté práva osobitných pre príslušné povolania (*napríklad kvalifikácie získané v bývalej Juhoslávii alebo bývalej NDR, atď.*), aby sa na vás mohlo vzťahovať automatické uznávanie, budete musieť splniť požadované podmienky v oblasti odbornej praxe a predložiť podporné potvrdenia.

- **Architekt**

Ak je vaša kvalifikácia zavŕšením štúdia, ktoré ste začali pred referenčným akademickým rokom uvedeným v prílohe V k smernici pre príslušnú kvalifikáciu a príslušný členský štát (*napríklad pred rokom 2007/2008 pre maltského architekta – príloha V bod 5.7.1*), a aj keď táto kvalifikácia nezodpovedá minimálnym požiadavkám stanoveným v smernici 2005/36/ES, môže sa na vás vzťahovať automatické uznanie na základe nadobudnutých práv pod podmienkou, že máte kvalifikáciu uvedenú pre daný členský štát v prílohe VI k smernici 2005/36/ES (teda názov vzdelania a prípadne jeho sprievodný certifikát). Vaše vzdelávanie muselo začať najneskôr v referenčnom akademickom roku uvedenom v prílohe V k smernici pre danú kvalifikáciu a pre daný členský štát.

Okrem toho, ak je vaša kvalifikácia zavŕšením vzdelania, ktoré sa neuvádza ani v prílohe V ani v prílohe VI k smernici, môže sa na vás vzťahovať automatické uznanie v prípade, ak viete prostredníctvom potvrdenia domovského členského štátu preukázať, že ste boli v tomto členskom štáte oprávnený nosiť odborný titul architekta pred dátumom uvedeným v smernici a že ste príslušné povolanie skutočne a prípustným spôsobom vykonávali nepretržite aspoň tri roky počas posledných piatich rokov pred vydaním daného potvrdenia. Rovnako, ak sa vašej kvalifikácie týka niektoré z osobitných ustanovení smernice pre nadobudnuté práva (*napríklad kvalifikácie získané v bývalej Juhoslávii alebo bývalej NDR, atď.*), aby sa na vás mohlo vzťahovať automatické uznávanie, budete musieť splniť požadované podmienky v oblasti odbornej praxe a predložiť podporné potvrdenia.

45) Aký postup uznávania sa uplatňuje, ak sa vám nemôže priznať automatické uznanie?

Ak sa vám nemôže udeliť priznať automatické uznanie, uznanie teda bude vychádzať zo všeobecného systému (pozri otázky č. 49 až 60).

Vzhľadom na to, že v smernici sa pomocné uplatnenie všeobecného systému ustanovuje len pre obmedzený počet prípadov, môže sa tiež stať, že na uznanie sa nebude vzťahovať všeobecný systém (hlava III kapitola I). V takom prípade máte nárok na získanie uznania vašej kvalifikácie na základe článku 43 zmluvy o slobode usadiť sa.. V takomto prípade musí príslušný orgán na základe zmluvy porovnať vaše vzdelanie s vnútroštátnym vzdelaním, pričom zohľadní vašu odbornú prax a jednotlivé doplňujúce vzdelanie. Ak zistí nejaké rozdiely, môže vás požiadať, aby ste tieto rozdiely vyrovnali napríklad absolvovaním skúšky, stáže alebo ďalšieho vzdelania v súlade s vnútroštátnymi pravidlami.

B.3 Povolania v oblasti remeselníctva, priemyslu a obchodu

Ak chcete vykonávať činnosť uvedenú v prílohe IV, môže sa na vás vzťahovať automatické uznanie vašej kvalifikácie na základe vašej odbornej praxe, pokiaľ spĺňate podmienky ustanovené v smernici.

46) Ako prebieha preskúmanie vašej žiadosti?

Príslušný orgán hostiteľského členského štátu najskôr na základe dokladov, ktoré ste poskytli, overí, či spĺňate podmienky na automatické uznanie.

47) Aké podmienky musíte splniť, aby sa na vás vzťahovalo automatické uznanie?

Podmienky odbornej praxe (prípadne spolu s príslušnými podmienkami v oblasti vzdelania) sa v závislosti od činnosti, ktorú chcete vykonávať, vymedzujú v článkoch 17, 18 alebo 19 smernice. Príslušná odborná prax sa musí vzťahovať na činnosť, ktorú chcete v hostiteľskom členskom štáte vykonávať. V smernici sa táto prax vymedzuje podľa jej charakteru (ako samostatne zárobkovo činná osoba, riaditeľ podniku, zamestnanec, ...) a podľa jej trvania (počet rokov pôsobenia, dátum ukončenia tejto praxe, ...). V niektorých prípadoch sa v smernici ustanovuje aj povinnosť uznaného predchádzajúceho vzdelania.

Napríklad činnosti súvisiace s kozmetikou sa nachádzajú v zozname III, 4 prílohy IV k smernici. Uplatňuje sa teda článok 19 smernice. Ak máte trojročnú súvislú prax ako samostatne zárobkovo činná kozmetička v Nemecku a ak sa táto prax neskončila pred viac ako desiatimi rokmi, môže sa na vás v Grécku vzťahovať automatické uznanie len na základe vašej samotnej odbornej praxe.

Kadernícké činnosti zase patria do zoznamu I,3 prílohy IV a v tomto prípade sa uplatňuje článok 17. Ak máte trojročnú súvislú odbornú prax ako samostatne zárobkovo činný kaderník v Nemecku, nebude to stačiť na to, aby sa na vás v Grécku vzťahovalo automatické uznanie. Museli by ste ešte buď doložiť potvrdenie o predchádzajúcom aspoň trojročnom vzdelaní uznanom v Nemecku, alebo preukázať, že ste boli zamestnaný ako kaderník počas aspoň piatich rokov. Automatické uznanie by sa na vás mohlo vzťahovať aj v prípade, že máte aspoň šesťročnú súvislú prax ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo riaditeľ podniku v oblasti kaderníckych služieb v Nemecku, alebo štvorročnú prax v tejto oblasti a zároveň uznané predchádzajúce aspoň dvojročné vzdelanie.

48) Aký postup sa uplatňuje, ak sa vám nemôže priznať automatické uznanie?

Ak činnosť, ktorú chcete v hostiteľskom štáte vykonávať, je uvedená v prílohe IV k smernici, ale nespĺňate požadované podmienky na to, aby sa na vás mohlo vzťahovať automatické uznanie na základe odbornej praxe, uznanie vychádza zo všeobecného systému (pozri otázky 49 až 60).

(napríklad ste kozmetička len s jedným rokom praxe), na uznanie sa teda uplatňuje všeobecný systém (pozri otázky č. 49 až 60).

B.4 Povolania, na ktoré sa vzťahuje všeobecný systém

Ide o všetky povolania, na ktoré sa nevzťahuje ani jeden z dvoch systémov automatického uznania opísaných v bodoch **B.2** a **B.3**.

49) Ako prebieha preskúmanie vašej žiadosti?

1) Príslušný orgán poverený overením vašej kvalifikácie najskôr skontroluje, či ste ju získali v členskom štáte, v ktorom je dané povolanie, o ktorého uznanie žiadate, regulované alebo nie. Ak členský štát, v ktorom ste kvalifikáciu nadobudli, nereguluje toto povolanie a ak nereguluje ani vzdelanie, ktoré k tomuto povolaniu vedie, príslušný orgán je oprávnený požiadať vás, aby ste preukázali, že ste príslušné povolanie vykonávali aspoň dva roky za posledných desať rokov (pozri otázky č. 9 až 12). Ak nemôžete predložiť takýto dôkaz alebo nemáte uvedenú odbornú prax, príslušný orgán je oprávnený neuplatňovať na vašu žiadosť o uznanie pravidlá smernice 2005/36/ES.

Ak ste nadobudli kvalifikáciu v tretej krajine, príslušný orgán najskôr overí, či ste dané povolanie skutočne vykonávali počas aspoň troch rokov v tom členskom štáte, ktorý vašu kvalifikáciu uznal ako prvý. Táto odborná prax musí byť potvrdená dokladom, ktorý vydá daný členský štát. Iba za týchto podmienok sa na vás smernica bude vzťahovať.

2) Príslušný orgán následne overí, aká je úroveň vašej kvalifikácie s ohľadom na kritériá stanovené v smernici. V smernici 2005/36/ES (článok 11) sa odborné kvalifikácie členia podľa dĺžky a úrovne dosiahnutého vzdelania na päť úrovní: a, b, c, d, e. Najnižšia je úroveň „a“ a najvyššia „e“.

V smernici sa ustanovuje, že príslušný orgán nemôže zamietnuť uznanie vašej kvalifikácie (s výhradou otázok 50 až 52), pokiaľ je táto zaradená na rovnakú úroveň ako kvalifikácia požadovaná vo vnútroštátnom rámci alebo na najbližšiu nižšiu úroveň.

Príklad: Odborná kvalifikácia požadovaná v hostiteľskom členskom štáte je zaradená na úroveň c; ak je vaša odborná kvalifikácia zaradená na úroveň c alebo b, smernica je uplatniteľná, ak je však vaša odborná kvalifikácia zaradená na úroveň a, smernica sa neuplatní, pretože rozdiel medzi úrovňou vašej kvalifikácie a kvalifikáciou hostiteľského členského štátu je príliš veľký.

Existuje však výnimka z tohto princípu v prípade, keď je odborná kvalifikácia požadovaná v hostiteľskom členskom štáte završením štvorročného vzdelania a je zaradená na úroveň e. Príslušný orgán nemôže v danom prípade odmietnuť uznať vašu kvalifikáciu, ak je zaradená na úrovni e, d alebo c, teda až o dva stupne nižšie.

Úroveň vašej kvalifikácie a kvalifikácie hostiteľského členského štátu si môžete zistiť v našej databáze na tejto adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?newlang=en

Môžete sa takisto obrátiť na kontaktné miesto na tejto adrese: http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

3) Príslušný orgán ďalej porovná vzdelanie, ktoré ste absolvovali, s vnútroštátnym vzdelaním, aby overil, či medzi nimi existujú značné rozdiely. Značnými rozdielmi sa rozumejú závažné rozdiely v oblastiach, ktoré sú podstatné pre výkon povolania.

Ak príslušný orgán zistí značné rozdiely medzi vašim a vnútroštátnym vzdelaním, musí overiť, či sa tieto rozdiely nedajú vykompenzovať prostredníctvom vašej odbornej praxe alebo doplňujúceho vzdelania, ktoré ste prípadne absolvovali. Preto je dôležité, aby ste v tejto oblasti poskytli príslušnému orgánu čo najviac informácií.

Po dokončení tohto preskúmania príslušný orgán prijme riadne odôvodnené rozhodnutie.

50) Aké rozhodnutie môže príslušný orgán prijať?

1) Môže rozhodnúť, že uzná vašu kvalifikáciu (pozri aj otázku č. 41).

2) Môže odmietnuť uznať vašu kvalifikáciu. Zamietavé rozhodnutie býva však len výnimočné. Zamietnutie by bolo oprávnené napríklad vtedy, keby sa ukázalo, že povolanie, v súvislosti s ktorým ste žiadali o uznanie vašej kvalifikácie, nie je to totožné s povolaním, na ktoré máte kvalifikáciu.

Zamietnutie by však bolo neodôvodnené napríklad za predpokladu, že rozdiel medzi úrovňou vašej kvalifikácie a kvalifikácie hostiteľského členského štátu by bol príliš značný, alebo keby ste nemali požadované dva roky odbornej praxe, pretože ste vašu kvalifikáciu nadobudli v členskom štáte, ktorý nereguluje ani dané povolanie ani vzdelanie, ktoré k nemu vedie. V takom prípade príslušný orgán iste nie je povinný uplatňovať smernicu, ale zostáva povinný na základe zmluvy porovnať vaše vzdelanie s vnútroštátnym vzdelaním s prihliadnutím na vašu odbornú prax a doplňujúce vzdelanie. Ak zistí rozdiely, môže vás požiadať, aby ste ich vyrovnali napríklad prostredníctvom skúšky, stáže alebo doplňujúceho vzdelania.

3) Príslušný orgán vám takisto môže pred uznaním vašej kvalifikácie uložiť dodatočné opatrenia (pozri aj otázky č. 51 a č. 52) za predpokladu, že by medzi vašim vzdelaním a vnútroštátnym vzdelaním zistil značné rozdiely, ktoré sa nedajú vykompenzovať vašou odbornou praxou a/alebo vašim doplňujúcim vzdelaním.

51) Aké dodatočné požiadavky vám môže príslušný orgán uložiť?

Príslušný orgán vám môže uložiť povinnosť vykonať skúšku spôsobilosti alebo absolvovať adaptačnú stáž v trvaní najviac tri roky.

52) Ak sa vyžaduje stáž alebo skúška, vyberá medzi nimi samotný orgán?

V zásade nie. Vy si musíte zvoliť medzi skúškou spôsobilosti a adaptačnou stážou. Existujú však výnimky z tohto pravidla v týchto prípadoch:

- pre právnické povolania,

- pre povolania, ktorých podmienky vzdelania sa zosúladiť, ale nevzťahuje sa na ne automatické uznanie, s výnimkou zdravotníkov špecialistov (pozri otázky č. 42 až 45);

- pre povolania v oblasti remeselníctva, obchodu alebo priemyslu uvedené v prílohe IV smernice, na ktoré sa nevzťahuje systém automatického uznania (pozri otázky č. 46 až 48), pričom dané osoby chcú pôsobiť ako samostatne zárobkovo činná osoba alebo riaditeľ podniku, pokiaľ výkon ich povolania predpokladá znalosť a uplatňovanie osobitných platných vnútroštátnych právnych predpisov a to isté sa vyžaduje aj od štátnych príslušníkov,

- pre nasledujúce povolania v nasledujúcich členských štátoch má príslušný orgán právo uložiť skúšku spôsobilosti:

- Francúzsko: lyžiarsky inštruktor, inštruktor potápania v morskom prostredí, inštruktor zoskoku s padákom, vysokohorský sprievodca, inštruktor jaskyniar;
- Rakúsko: inštruktor zjazdového lyžovania, inštruktor bežeckého lyžovania, sprievodca na lyžiarskych túrach, horský vodca;
- Taliansko: lyžiarsky inštruktor, horský vodca;
- Nemecko (Bavorsko): lyžiarsky inštruktor, inštruktor bežeckého lyžovania, sprievodca na lyžiarskych túrach a horský vodca;
- Belgicko: Súkromný detektív.

53) Ako sa pripraviť na skúšku spôsobilosti alebo na adaptačnú stáž?

Pokiaľ ide o skúšku spôsobilosti, príslušný orgán alebo kontaktné miesto vás môžu informovať o prípadne organizovaných prípravných kurzoch, či poskytnúť vám zoznam odporúčaných diel a/alebo skúšobných príkladov (ak sú podobné informácie dostupné).

Pokiaľ ide o adaptačnú stáž, príslušný orgán alebo kontaktné miesto vás môžu oboznámiť s vyučovaním na už uskutočnených úspešných stážach alebo vám dať zoznam odporúčaných diel (ak existuje).

54) Musíte si nájsť adaptačnú stáž vy sám?

Hostiteľský členský štát môže poveriť prípravou a priebehom adaptačnej stáže schválené zariadenia a/alebo školiteľov. Príslušný orgán vám musí poskytnúť zoznam zariadení/osôb zodpovedných za adaptačnú stáž pre povolanie, ktoré chcete vykonávať. V rámci možností musíte mať možnosť sám si vybrať zo zoznamu školiteľa a miesto stáže.

Podmienky stáže v každom prípade nemajú byť príliš obmedzujúce.

Miesto stáže má byť v takej vzdialenosti, aby to nespôsobovalo prekážky.

55) Ako prebieha adaptačná stáž?

Adaptačná stáž sa uskutočňuje pod vedením kvalifikovaného odborníka a môže ju sprevádzať doplňujúce vzdelanie. Po ukončení stáže dostanete hodnotenie.

56) Môžete byť v rámci adaptačnej stáže finančne ohodnotený?

Ak to pripúšťa vnútroštátny rámec hostiteľskej krajiny, môžete počas adaptačnej stáže dostávať finančnú odmenu. Nemáte však na to automatické právo.

Váš štatút určuje hostiteľský členský štát, ale ak majú stážisti istý štatút na vnútroštátnej úrovni, vzťahuje sa aj na vás.

57) Čo je obsahom skúšky spôsobilosti?

Jediným cieľom skúšky spôsobilosti je overiť vaše odborné znalosti a môže sa týkať len oblastí, ktoré sú podstatné pre výkon povolania a v súvislosti s ktorými sa zistili značné rozdiely. Tieto oblasti sa musia v rozhodnutí prijatom príslušným orgánom jasne uviesť; môže k nim patriť aj znalosť etických noriem uplatniteľných na príslušné povolanie.

Skúška spôsobilosti môže byť teoretická (napríklad písomný test) Alebo praktická (napríklad lyžiarsky test na svahu).

58) Koľko skúšok spôsobilosti sa musí ročne konať?

Počet skúšok spôsobilosti v zásade závisí od počtu podaných žiadostí. Odhliadnuc od toho sa však musia ročne zorganizovať aspoň dve skúšky spôsobilosti. Pre sezónne činnosti, ako napríklad činnosť lyžiarskeho inštruktora, sa musia skúšky sústrediť na začiatok sezóny.

59) Môžete sa skúšky spôsobilosti zúčastniť viackrát?

Áno, skúšku môžete v prípade neúspechu zopakovať. Počet opakovaní, na ktoré máte nárok vzhľadom na pravidlá platné na vnútroštátnej úrovni, však určuje hostiteľský členský štát.

60) V akej lehote po skúške spôsobilosti alebo adaptačnej stáži musí príslušný orgán prijať rozhodnutie?

V smernici sa nestanovuje nijaká konkrétna lehota, ale príslušný orgán má prijať rozhodnutie čo najrýchlejšie.

III. FINANČNÉ NÁKLADY

61) Môže sa od vás žiadať príspevok na náklady súvisiace so spracovaním vašej zložky?

Nemôže sa od vás požadovať žiadny finančný príspevok, ak sa na vás vzťahuje systém vyhlásenia v rámci slobodného poskytovania služieb (pozri bod A.2 otázku č. 23). V takom prípade orgán hostiteľského členského štátu nemusí spracovať vašu zložku.

V ostatných prípadoch sa od vás môže vyžadovať určitý poplatok za vybavenie vašej žiadosti. Výška poplatku však nemôže prekročiť reálnu cenu poskytnutej služby a musí byť porovnateľná so sumou, ktorú platia štátni príslušníci za podobných okolností.

62) Môže sa od vás žiadať finančný príspevok za skúšku spôsobilosti alebo adaptačnú stáž?

Za prípravu skúšky spôsobilosti alebo adaptačnej stáže sa od vás môže vyžadovať určitý poplatok. Výška poplatku však nemôže prekročiť reálnu cenu poskytnutej služby a musí byť porovnateľná so sumou, ktorú platia štátni príslušníci za podobných okolností.

IV. OPRAVNÉ PROSTRIEDKY

63) Aké sú vaše práva v oblasti podania opravného prostriedku?

V rozhodnutí o zamietnutí vašej žiadosti (alebo o uložení dodatočných opatrení - napr. skúšky spôsobilosti, adaptačnej stáže) sa musia uvádzať dôvody zamietnutia. Ak sa v rozhodnutí o zamietnutí tieto dôvody neuvádzajú, máte právo o ne požiadať. Ak vám neboli oznámené alebo chcete voči nim namietať, máte právo podať odvolanie právneho charakteru na súde hostiteľského členského štátu. Právne odvolanie, ktoré podáte v hostiteľskom členskom štáte, umožní overiť zákonnosť rozhodnutia o zamietnutí z hľadiska právnych predpisov Spoločenstva.

V rámci systému usadenia (pozri **bod II**) môžete podať odvolanie aj v prípade, ak sa rozhodnutie nevydá v stanovenej lehote. Kým sa neprijme rozhodnutie, nemôžete totiž vykonávať vaše povolanie na území hostiteľského členského štátu. V rámci systému voľného poskytovania služieb (pozri **bod I**) naopak nie je potrebné podávať odvolanie, pretože v prípade neexistencie rozhodnutia prijatého v stanovenej lehote máte právo vykonávať povolanie.

V niektorých členských štátoch je možný aj správny opravný prostriedok. Všetky užitočné informácie o spôsoboch odvolacieho postupu na vnútroštátnej úrovni získate na kontaktnom mieste:

http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/docs/contact-points/info-points_en.pdf

V. JAZYKOVE POZIADAVKY

64) Môže sa vyžadovať, aby ste ovládali jazyk hostiteľského členského štátu?

Hostiteľský členský štát môže vyžadovať, aby ste ovládali jazyk danej krajiny iba v prípade, že je to odôvodnené vzhľadom na charakter povolania, ktoré chcete vykonávať. Jazykové požiadavky však v žiadnom prípade nesmú prekročiť to, čo je objektívne potrebné na výkon príslušného povolania (slovník a poznatky ústne či písomné, aktívne či pasívne).

Zároveň treba zdôrazniť, že nech je dané regulované povolanie akékoľvek, spracovanie vašej žiadosti bude prebiehať v jazyku hostiteľského členského štátu a prípadne, ak sa bude vyžadovať skúška spôsobilosti alebo adaptačná stáž (pozri otázky č. 51 a 52), aj tie prebehnú v jazyku daného členského štátu.

Postup uznania vašej kvalifikácie a prípadné overenie jazykových znalostí sú dva rozdielne postupy. Uznanie vašej odbornej kvalifikácie sa nemôže zamietnuť alebo odložiť z dôvodu, že nemáte primerané jazykové znalosti.

Existuje však výnimka z tohto pravidla v prípade, keď sú jazykové znalosti súčasťou kvalifikácie (*napríklad v prípade logopéda či profesora vyučujúceho jazyk hostiteľského členského štátu*).

65) Môže sa povinnosť zloženia jazykovej skúšky uložiť v každom prípade?

Hostiteľský členský štát vám nemôže systematicky uložiť povinnosť jazykovej skúšky. Každý z týchto dokladov predstavuje dostatočný dôkaz o jazykových znalostiach:

- kópia dokladov o vzdelaní nadobudnutých v jazyku hostiteľského členského štátu;
- kópia dokladu o vzdelaní potvrdzujúceho znalosť jazyka alebo jazykov hostiteľského členského štátu (napríklad diplom z vysokoškolského štúdia, kvalifikácia vydaná obchodnou komorou, kvalifikácia vydaná uznávanými jazykovými vzdelávacími inštitútmi ako Goetheho inštitút a pod.);
- doklad o predchádzajúcej odbornej praxi na území hostiteľského členského štátu.

Pohovor alebo skúška (ústna a/alebo písomná) sa vám môže uložiť jedine v prípade, ak nemôžete predložiť niektorý z uvedených dokladov.

VI. NA KOHO SA OBRÁTIŤ V PRÍPADE PROBLÉMU?

66) Kto vám môže pomôcť na vnútroštátnej úrovni?

1) Ak sa stretnete s problémami v rámci postupu uznávania vašej odbornej kvalifikácie, môžete sa obrátiť na vnútroštátne **kontaktné miesto**.

2) Môžete sa obrátiť aj na **Navigačnú službu pre občanov**.

Táto služba využíva nezávislých právnych expertov, ktorí vám zdarma poskytnú individuálne poradenstvo o vašich právach európskeho občana. Odpovede dostanete vo vašom jazyku v lehote jedného týždňa.

Viac informácií o tejto službe nájdete na tejto internetovej adrese:

http://ec.europa.eu/citizensrights/front_end/index_sk.htm

3) Môžete využiť aj sieť **SOLVIT**.

SOLVIT je on-line sieť, v rámci ktorej členské štáty EÚ prakticky spolupracujú na riešení problémov, ktoré vznikajú v dôsledku nesprávneho uplatňovania právnych predpisov v oblasti vnútorného trhu verejnými orgánmi. V každom členskom štáte EÚ

(ako aj v Nórsku, na Islande a v Lichtenštajnsku) existujú centrá SOLVIT. Sú súčasťou štátnej správy jednotlivých krajín a ich snahou je poskytovať skutočné riešenia pre skutočné problémy v krátkej lehote desiatich týždňov. Služby siete SOLVIT sú bezplatné. Upozorňujeme vás však na skutočnosť, že lehoty opravných prostriedkov prebiehajúcich na vnútroštátnej úrovni nie sú pozastavené, ak sa rozhodnete obrátiť na SOLVIT. Ak sa však rozhodnete podať opravný prostriedok na vnútroštátnej úrovni, už sa nebudete môcť obrátiť na SOLVIT.

Informácie o sieti SOLVIT nájdete na tejto internetovej adrese:

http://ec.europa.eu/solvit/site/index_sk.htm